

Izhaja

vsako sredo in vsak petek.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 17. rožnika 1911.

Št. 31.

Slovenski volilci proti nemškim nacionalcem.

Vodstvo slovenskonarodne stranke na Koroškem je na sredo, 14. junija, torej takoj po prvih volitvah, sklicalo v Celovec shod zaupnikov, da določijo, kakšno stališče da naj zavzamejo pri ožjih volitvah v torek, 20. junija, slovenski volilci. Shod zaupnikov je bil sijajno obiskan. Zaupniki so na vprašanje, ali se naj Slovenci ožjih volitev udeležimo ali ne in komu naj zaupamo svoje glasove, ali nemškemu nacionalcu ali socialnemu demokratu, takoj soglasno in vsi obenem, kakor bi strela udarila, zaorili: **Vsi k volitvi, vsi proti nemškim nacionalcem!**

Zares zanimivo je bilo poslušati v politiki izkušene slovenske kmete, zakaj da smatrajo socialne demokrate v danem položaju ali v teh razmerah za manjše zlo, kakor nemške nacionalce:

Slovenski smo v neprijetnem položaju. Po žalostni zaslugi nemških nacionalcev, ki so razdelili volilne okraje, ne moremo izbirati med dobrim in slabim, ampak smo prisiljeni izbirati med slabim in slabšim! Nemški nacionalci so ustvarili za nas ta položaj, zato naj sami nosijo posledice tega! Če se Slovenci odločimo proti nemškemu nacionalcem, ravnamo to v silo branu!

V verskem oziru so socialni demokratje isti naši nasprotniki, kakor nemški nacionalci, toda v narodnem oziru so nemški nacionalci naši najhujši sovražniki, česar o socialnih demokratih ne moremo trditi. Nemški nacionalci vzdigajo svoje grebene in če bi jim dali sedaj proste roke in jih pustili zmagati, bi z novo močjo, z novim nasiljem udarili na zadnje pravice koroških Slovencev! Nikdar več ne bi mogli Slovenci teh novih krivic poravnati, jih preboleti. V tem boju se za koroške Slovence ne gre toliko za enega ali drugega poslanca, ampak gre za to, da **stremo sedanji vse-mogočni, Slovencev nad vse sovražni nem-**

škonacionalni sistem, ki nas drži k tlom in ne pripusti k sapi.

Gospodarski moment, ki ga bodo nasprotniki naglašali in skušali z njim manj zavedne slovenske kmete preslepiti, niti v pošteve ne pride. Če pride par socialnih demokratov namesto par nemških nacionalcev v parlament, s tem ne bo za slovenske kmete v gospodarskem oziru niti za trohico slabše. Ko bi bilo namreč nemškemu nacionalcem v resnici kaj na tem, da zboljšajo stanje kmetov, bi bili to že lahko davno storili, saj so imeli za to celih 40 let priložnost. Nasprotno! Stanje za slovenskega kmeta bi se prej poslabšalo, ker **nemški nacionalci gredo z vlado**, vlada pa ne mara obdačiti bogatinov, ki so v prvi vrsti v vrstah nemškonacionalne stranke, ampak vlada nalaga nova bremena iznova le kmetu in delavcu. In če bi imel tudi kak nemškonacionalni poslanec kmečkemu stanu dobro voljo, je nikdar ne bo mogel in smel pokazati v dejanju, ker bo moral vedno le tako plesati, kakor bo godla nemškonacionalna stranka in kakor bo tej zapovedovala vlada!

In če bi tak poslanec dosegel kako podporo, od te slovenski kmetje ne bodo dobili niti za povohati; pač pa bi, kakor je dosedaj že navada v deželi, postali deležni te podpore le sami »Herrenbauři«, ki držijo z nemškonacionalno gospodo in posamezni narodni Judeži, zato da bi še zanaprej imeli nad slovenskimi kmeti nadoblast! Zato razumen slovenski kmet, če je prisiljen izbirati v sedanjem položaju med nemškim nacionalcem in socialnim demokratom, nikdar ne more in ne sme oddati svojega glasu nemškemu nacionalcu, ampak se mora poslužiti socialnih demokratov kot meča, s katerim odseka nemškonacionalni kači glavo, kot voz, s katerim spravi iz svojih prostorov smrdeč gnoj!

Konečno imamo zatirani koroški Slovenci sedaj, če vržemo pri ožjih volitvah med sociji in nemškimi nacionalci nemške nacionalce, **edino priložnost in možnost**, da se maščujemo za vnebovpijoče krivice, ki nam jih zadajata centralna in deželna vlada, zlasti da poplačamo

odurno in prezirljivo vedenje barona Heina nasproti Slovencev!

Zato je zaoril iz vseh ust skupen glas: **Proč z nemškimi nacionalci!** Nobeden in nikdar za nemškega nacionalca!

Slovenski, vsi v boj proti nemškim nacionalcem!

Izid volitev v slovenskih volilnih okrajih.

Sodni okraj Borovlje.			
	Grafenauer	Schumy	Sitter
Bistrica v R.	75	130	87
Borovlje	63	370	220
Medborovnica	56	64	58
Plajberk Slov.	70	49	3
Podljubelj	53	77	147
Sele	180	22	—
Svetnavas	86	45	18
Šmarjeta v R.	109	70	8
Sodni okraj Dobrlavas.			
Dobrlavas	184	140	79
Galicija	64	52	3
Globalnica	112	73	26
Rikarjavas	136	48	9
Škocijan	119	23	38
Žitaravas	106	159	9
Sodni okraj Pliberk.			
Bistrica	291	21	20
Blato	283	17	10
Črna	126	154	91
Guštanj	53	42	173
Kotlje	87	28	8
Libeliče	198	112	—
Libuče	242	59	30
Možica	104	252	153
Pliberk	19	148	9
Prevalje	292	102	263
Št. Danijel	144	4	—
Žvabek	—	—	—
Testi vrh	198	8	23
Sodni okraj Železna Kapla.			
Bela	400	51	31
Jezerško	138	2	—
Železna Kapla	44	104	31

Podlistek.

Nad mostom.

Iv. M—č.

Kako je vendar zanimivo, kratkočasno v gozdu nad mestom! Posebno spomladi, ko poganja teloh iz mlade prsti, ko zvonijo zvončki na robah ob vlažnem mahu, ko se razvija popje na bukovini... Kako je vendar veselo pri srcu, ko poganja v duši mladi cvet spominov, prijetnobogatih upov; ko klije v srcu ljubezen do narave, ljubezen stvarstva božjega...

Koliko sveže moči, koliko miru in trdne volje vliva v dušo mladi dihi probujajoče se prirode. Koliko jih je, ki so že obupali nad puščobo dolge zime, ki so se že okužili v jim že prigušili prešerni ples v predpustu, jim že presedale razkošne zabave v dolgih nočeh, polnih pohotne samopašnosti in greha... Vsi ti se podajo sedaj v naravo, ven v pisano polje, v zelene gozdove, kjer so prosti spon, prosti dolge zimske ječe!... Pozdravljena, pomlad! — — —

Sedel sem na klopi ob stezi in zamišljen zrl v dolino. Bilo je tiho naokrog; nikdo ni motil tajnostnosvetega miru pomladnega gozda. Le zdajzda se je oglasil kos tam nekje v vrhovju in kmalu utihnil, kot bi se bal motiti tihote. Iz doline se je čul nekaj odmev mestnega šuma in hrupa.

Čudnosladko mi je bilo pri srcu. Težko breme, ki me je težilo kot mora celo dolgo zimo, se je odvalilo od prs. Lažje sem dihal svež pomladanski zrak. Tu sem bil prost težkih spon mestne razbrzdanosti in zlobnih izkušnjav. V gozdu kraljuje mir. Tu ni valov strasti, ne hudobnih sil prešestnih naslad in samopašnosti. Tu je dom miru, zdravih misli, veselih upov...

Star zakonski par je prišel po stezi. Počasi je šel, truden jima je bil korak. Tudi njiju je izvabila pomlad, da jima še obsije gorko solnce nagubana lica na stare dni. Z zadovoljnostjo sta zrla lep božji svet.

»To nama je še edino ostalo na starost. edino veselje, ko zreva to pomladno krasoto, in naju še ogreva solnce na stare dni.«

»In se spominjaš, kako je bilo nekdanj, v mladosti? Kako je bilo še vse lepše, toplje je sijalo solnce, zlatejši so bili žarki, mlajša je bila vsa ta okolica.«

»Da, lepo je bilo.«

Tiho sta govorila, ko sta šla mimo. Zamišljen sem zrl za njima — — —

Mlada gospa je šla po stezi. Črno je bila oblečena, obraza upadlega, bledega, ki ji je zarisal bridkost in trpljenje. Umrl ji je soprog, morda šele pred kratkim, pretečeno zimo. Malega sinčka je vodila za roko. Trgala je ob stezi mlade cvetke, nudeča jih otroku.

»Na, Vladko, cvetlice; mlade so in lepe, natresla jih bova atu na grob...«

Bolestno me je pogledala, ko je šla mimo. Mlad ji je bil obraz, čudolepe njene oči. Gotovo je iskala utehe v pomladni naravi, gotovo ji je lajšalo bolelost probujajoče se življenje, vlivalo ji v dušo poguma in novih upov v prihodnost...

In bližal se je izza ovinka mlad par, razposajeno se smejoč, vesel in dobre volje. Oba sta bila mlada, oba lepa, polna življenja in ljubezni v duši. Zazdelo se mi je, da sem njo že videl, videl že nekoč to vitko postavno, te kretnje. — In res. Bliže sta prišla in sem jo spoznal. Bila je ona, ki sem si jo nekoč izvolil za spremljevalko svojega življenja, pa se nisva videla od takrat že celih pet let. In vseh pet let sem jo iskal,

neki kmet rekel: »Vidiš, kak' je Šumi pijan, da že skoraj govori ne more.« — Ko so prišli v sobo vlč. gospod župnik Weis, je bil pozdrav: »Me veseli, da so črnuhi tudi tukaj«, in v splošnem je bila beseda »far« že prelepa za to zbrano sodrgo. Samo par točk iz govora. Ko je pravil o podpori za sušo, je rekel: »Sedaj tiho, da bo župnik Weis slišal.« — Župnik Weis odgovori: »Že slišim, že, kar ste sedaj povedali, je itak sama laž!« Od predsedniške mize se sliši glas: »Ru hig, du Saupfa ff!« Župnik predsedniku: »Tega si ne pustim dopasti! Kdo je to rekel?« — Ali oskrbniku Heylu je padlo srce v hlače in ni hotel nič več o tem vedeti. Šumi nato župniku: »Kdor se meša med otrobe, ga svinje snedo.« Weis: »A tako, potem imate pred seboj same otrobe.« Ali zverinski Heyl je zabranil, da ga niso mogli vprašati, kdo da je ta svinja, ki bo te otrobe snedla. — Od tega dogodka naprej pa je govoril stvari, nad katerimi so se potem nasprotniki sami zgražali. Zabavljaj je samo čez »črnuhe«. Omeniti imamo še, da je Šumi na medklic mladeniča Rutarja: »Kaj pa prosta šola?« prosto šolo zagovarjal! Ravnotako je tudi zagovarjal vse svinjarije svobodnih strank. Ko na koncu mladenič Jožef Rutar izsili besedo za odgovor, so zagnali liberalci tak huronski krik, da je rekel samo besede, ki so veljale za cel shod: »Sram Vas bodi, vsi vkup ne znate družega kot hajlat, zato se bojite, da bi prišla resnica na dan!«

Grebinj. Nedeljski shod je bil prav dobro obiskan. Govornika gospod kanonik Dobrovc in gosp. dr. Jesenko sta približno 100 prisotnim volilcem razložila, kje tiči pravzaprav vzrok, da kmet tako težko shaja in navedla tudi pot, po kateri bo treba iti, da pride slovenski kmet do pravic. Navdušenje je bilo veliko in volilci so proti koncu sami klicali grajskega oskrbnika Mannerja, naj pride in odgovori na izvajanja govornikov. Manner in pa njegovi pristaši pa so se poskrili, ker si niso upali resnici ugovarjati. Zanimiv je bil ta shod posebno radi tega, ker si nasprotniki, ki so pred 4 leti svojemu lastnemu županu g. Ellersdorferju hoteli shod zabraniti, sedaj niso upali priti niti na shod. Dolžni pa so bili priti že radi tega, ker so naši bili na njih shodu in so jim par prav bridkih povedali. Se pač vidi, da ljudje, ki ne zastopajo pravice, se ne upajo na dan. Za Grebinj pa je gotovo veselo znamenje, ker nam kaže, da napredujemo. Živeli zavedni Grebinjčani!

Grebinjski kloster. To se mora pripustiti, da je kandidat Nagele »fest kerle«. Slovensko sicer nič ne zna, toda usiljuje se slovenskim kmetom s slovenskimi oklici. In kakšna slovenščina je to! Prosim bralci le berite: »Kmetje volilci! Pridite dne 13. junija vsi k volitvi, se gre za vašo (!) posestvo. Volite kmetskega zastopnika Josef Nagele, katerega poznate, kateri tudi vaše težuje pozna in kateri je vam o priloznosti suše izdatno pomagal. Ne volite sozialdemokrata, ker je ta stranka vaš največi sovražnik.« Gosp. Nagele na ta slovenski oklic, ki mrgoli napak, vzemite si patent. Kaj pa bi drugod temu rekli nemški kmetje, ako bi kakšni slovenski kandidat, ki bi nemško ne znal, se predrznil ponujati se jim s kakšnim nemškim vabilom, kjer bi se nemščina tako sklofutala. To bi bilo vpitja o impertinenci in neznačajnosti! Toda nemškemu Mihelnu je vse dovoljeno. Nemci so pač »Herrenvolk«. Ker se je Nagele predrznil s takšno slovenščino nas dražiti, hočemo iz hvaležnosti (!) mu pod rebra malo podrežati. Zato naj z nemško nobleso odpusti, ako bo poper preoster. Če so socialisti sovražniki kmetov, zakaj je Nagele pred štirimi leti kot prijatelj kmetov sprejemal glasove socialistov in da je bil vsled tega pravi kmet Ellersdorfer premagan? In danje ravno zdaj nimajo nemški nacionalci z Nagele vred nobenega vzroka očitati sossamo: Kdo je spravil centralno kaso do konkurza, kdo je hotel s tem uničiti 5000 nemških kmetov? To so bili nemški nacionalci! Naj pridejo tisoči nemških kmetov na kant, če le ta črni Walcher pade. Nemški nacionalci so smrt-

ni sovražniki svojih nemških kmetov, kako pa morejo šele ljubiti slovenskega kmeta! Tedaj Nagele, le lepo tih bodi! Takšni sovražniki kmetov na Koroškem socialisti niso bili. Ne vemo dozdej, ali se bo naša stranka v ožji volitvi zvezala s socialisti. Samo to rečemo nemško nacionalnim Mihelnom, da kar je bilo dovoljeno in prav pred štirimi leti njim, bo zdaj dovoljeno in prav nam. Navrh so nam v enem oziru socialisti ljubši, ker so pokazali njih poslanci v državnem zboru, da poznajo tudi pravice in prijaznost do nas teptanih Slovanov. Na plakatu stoji, da je Nagele priskočil na pomoč kmetom ob času suše. To je pavovo perje! Ali ga nič ni sram, da še vedno s to že davno ovrženo lažjo havzira! — Še nekaj. Neovrgljiva resnica je, kakor je že »Mir« objavil, da je renegat Šumi — svojega pravega slovensko donečega imena se sramuje in piše se Schumy — prav lepo poučeval nekega kmeta iz Št. Petra, katerega je kot medveda po shodih s seboj vlačil in ki je tudi na shodih »pounal«, da se mora kmetom lagati in jih za norca imeti. To si prvič vsi kmetje, Slovenci in Nemci, dobro zapomnite, ko vam bo zopet enkrat Šumi na shodih svoje modrosti prodajal, mu recite odločno, da on za to ni plačan, da bi se iz ljudi norca delal; drugič ta Šumi se je pred štirimi leti z Nageletom okoli vozil in za njega strastno agitiral. Zdaj pa majhno vprašanje do Nageleta: Ali tudi vas Šumi ni tako poučeval, kakor dotičnega kmeta iz Št. Petra? Ali imate tudi vi slovenske kmete za nos voditi? Saj v zadevi vzhodne železnice vodite vi, gosp. Nagele, ne samo kmetov, temuč tudi vse druge ljudi za nos. Ni li res? To sami dobro veste, samo povedati ali napisati si ne upate. In s tem za zdaj se Nageletu in nemškemu nacionalcem kot »prijateljem« slovenskih in tudi nemških kmetov priporočamo.

Velikovec. (Našim zaupnikom!) Pri ožjih volitvah moramo podpirati Slovenci socialnega demokrata, ker s tem rešimo krščanskega socialca Walcherja in morebiti tudi Ebnerja; socialni demokrati so namreč izdali parolo, da se proti tema dvema vzdržijo volitve, ker na drugi strani podpiramo Slovenci socialne demokrate. Boljše krščanski socialci, kakor »Losvonromovec« Angerer itd. — S krščanskimi socialci in socialnimi demokrati bomo lažje dosegli pravičnejšo volilno geometrijo, kakor pa z nemškimi nacionalci. Socialni demokrat bo preje zastopal vzhodno železnico, kakor pa Velikovčan Nagele, ki se je povsod izjavil, da mora v prvi vrsti zastopati interese velikovškega mesta. (Železnica: Sinčavas—Velikovec.) Voliti moramo manjše zlo. Nemški nacionalci so naravnost pročodrimovci, socialni demokrati ne. Nemške nacionalce bomo s tem prisilili, da se bodo sami zavzeli za pravično volilno geometrijo. Tako se že glasi po Velikovecu. Torej na delo!

Nagele sam želi, da bi ne bil izvoljen. — Na svojem volilnem shodu v Vovbrah dne 11. t. m. je kandidat J. Nagele izjavil, da želi, da bi ne bil izvoljen. Rajše bi ostal doma v krogu svoje družine in tam izvrševal svoje dolžnosti. To uslugo mu prav lahko storimo! Prič za to njegovo izjavo imamo dovolj! — Pri istem shodu se je Nagele prav zelo blamiral. Ko je preč. g. kan. J. Dobrovc trdil, da ni stavil Nagele predloga za tistih 50.000 K za pri po suši prizadete, ampak poslanec Pirkner in Nagele ga je zraven podpiral. Nato je Nagele prebral stenografični zapisnik in bral: »Predlog poslanec Nagele, Pirkner, Kirchmaier itd.« Dobrovc je zahteval nato dotični zapisnik in ga on bral sledeče: »Predlog poslanec Pirkner, Kirchmaier, Nagele itd.« in nato izjavil: »Glejte, gosp. Nagele, to je vendar kaj drugega, kakor pa ste vi brali! V stenografičnem zapisniku je ime Pirkner na prvem mestu, kakor sem trdil, vi pa ste svoje ime najprej brali. Torej, kdo ima prav?« Le pri resnici ostanite gosp. kandidat! Blamiral se je pred vsemi zborovalci. Kandidat, ki tako ravna, ne zasluži, da bi ga volili. Saj sam želi, da bi ne bil izvoljen!

Shod pri Eberwein—Mettnicu na Blatu pri Pliberku. 7. t. m. je bil Šumi napovedal shod na Blatu pri Mettnicu. Ob 8. uri zvečer še ni bilo nobenega človeka razun štirih »naceljnov«. Ob pol 9. uri so bili vsi gostilniški prostori pri Štefanu nabito polni — samih slovenskih kmetov — nad 200. Klici: Kje je Šumi, kje imate skritega? Dr. Rožič otvori shod, kateremu predseduje posestnik Reš. Dr. Rožič razkrinka nemško nacionalno politiko, ki je sovražna slovenskemu prebivalstvu na Koroškem. Dr. Rožič razgali v celi nagoti Šumijevo neznačajnost in umazanost, ki se je prodal na vrat za dobro službo in denar nemško-nacionalni stranki. Govornik razvija program S. L. S., označi dalekosežne cilje slovenske politike. Jugoslovani so v avstrijski politiki mogočen faktor, ki bo odločilen za nadaljno avstrijsko politiko in razvoj države. Govorniku so zborovalci burno pritrjevali. Sprejele so se tehtne resolucije, ki so govorile zoper Šumijevo kandidaturo. Za dr. Rožičem sta govorila provizor Sekol in tajnik Štangl. Zborovalci so bili vsi navdušeni lepega zborovanja, ki je trajalo od pol 9. ure do 11. ure ponoči. Po shodu so zborovalci zapeli nekaj lepih navduševalnih narodnih pesmi, ki so globoko učinkovale na naše vrle fante in može. Slovenska narodna pesem se je razlegala v lepi hiši viteza Mettnica, in može so rekli: Tako lepega slovenskega tabora še nismo imeli kot je bilo danes. Živeli zavedni okoličani Pliberka.

Iz Globasnice se nam poroča, da je Šumi do pičice natanko ponovil govor, ki ga je imel dr. Rožič v Libelicah proti Šumiju. Šumi! Ali je lepo se dičiti in šopiriti s tujim, pavovim perjem? Vaše resnice, Šumi, so resnice, ki ste jih nam ukradli! — Dr. Rožiču ste obljubili, da se mu nič ne zgodi in da vi, g. Šumi, garantirate za njegovo varnost. Kako pa pišete v »štimcah«? »Nemška« ptička — ali se nisi sama vjela! — Dr. Rožič je bil bolj previden in je rekel, da vam nič ne verjame in je sam zahteval stražo za svojo telesno varnost zoper Vašo nemško kulturo! Zakaj ste pa takoj zaključili shod, ko je dr. Rožič stražo zahteval. Ker ste se bali, da bi tudi mi dobili besedo in vam povedali resnice, katerih še niste nikdar slišali! Zbali ste se slovenske poštene duše, zbali ste se naših odkritih besedi in naše resnice! — Mi bi vam bili lahko stokrat shod razbili, ali nismo marali prelivati krvi, ker niste vredni, da bi se za vas topli. — Vaši zborovalci so grozili dr. Rožiču, da ga vržejo skozi okno in mu žugali z revolverji! To je Vaša kultura!

Pri slovenskih delavcih na Solnograškem.

Piše Fr. Lasser.

Za binkoštne praznike sem bil namenjen v Gospo Sveto. Nočem se odvaditi dušnega pastirstva in za te praznike sem mislil, bode najbolje pomagati v Gospe Sveti, kamor pride na stotine romarjev, zlasti mnogo pobožnih Slovencev. A prišlo je drugače. Nenadoma dobimo iz Solnograda prošnjo, naj jim pride v pomoč slovenski duhovnik, ker je blizu Solnograda na stotine slovenskih in hrvaških delavcev, ki še niso opravili velikonočne pobožnosti. Mil. gospod knez in škof je odločil mene, ker ni bilo družega duhovnika v razpolago.

Ne bodem opisoval obširneje nad vse zanimive vožnje po novi turski železnici, tudi ne znamenitosti slavnega solnograškega mesta; vleklo me je k mojemu cilju, med slovenske in hrvaške delavce, da jim pridem v pomoč.

V Solnogradu me je čakal č. g. prefekt Joahim Mayr. Zanimiv gospod. Ima poseben dar, učiti se tuje jezike. Prisvojil si je v kratkih letih do malega vse evropske jezike (sedaj se je z vso vnemo poprijel japonskega jezika in nekega afrikanskega narčja) in je redka prikazen: razun ruščine zmožen vseh slovenskih jezikov v besedi in pisavi. Ko so zidali turski predor, je bil nastavljen za kaplana v Bekštajnu in mnogo dobrega storil zlasti hrvaškim delavcem. Neki tujec se je izrazil: Med te delavce sme-

Imate bolečine?

Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, zdravilni in krepčujoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstorica za poskušnjo 5 kron franko. Izde-
lovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvaško).

ta samo zdravnik in kaplan, prvi, kadar ga rabijo, drugi pa ob vsaki uri. Vzljubil je zlasti globoko vernega hrvaškega delavca in ta mu je plačal z največjo udanostjo. Še sedaj se obračajo do njega, in ravno ko pišem te vrstice, dela g. Mayr v to, da poskrbi nekemu pravoslavnuemu Hrvatv v Reichenhallu na Bavarskem potrebne dokumente za ženitev.

S tem gospodom sva torej šla iskat naše uboge delavce. Iz Solnograda najprej z mestno železnico do sredine Gaisberga, od tam dobro uro hoda do župnije Ebenau, kamor pripadajo večinoma naši delavci. Gosp. župnik naju prijazno sprejme. Razglasil je bil po inženirjih in delavskih oskrbnikih, da prideta o binškoštih hrvatski in slovenski duhovnik. A v soboto na večer ni bilo nikogar! Samo v gostilnah jih je bilo nekaj, s katerimi pa ni bilo možno pametno govoriti. Binškoštno nedeljo zopet samo štirje, ki so prejeli svete zakramente. Ne bo drugače, morava poiskati delavce v njih stanovanjih! Pol ure od župne cerkve je njih središče. V divni, a zelo samotni dolini v smeri proti mestu Hallein zidajo mogočno elektrarno za solnograško prestolico. Tri ure smo hodili vsi trije duhovniki. Prišli smo do barak, v katerih biva truma Hrvatov. Ko smo se jim približali, so nekateri takoj pobegnili, drugi so nas čakali s precej neprijaznimi obrazi. A ko smo prišli do njih, ko so slišali govoriti g. Mayrja v svojem domačem jeziku, tedaj se jim je vzradostilo srce, prijazno so nas gledali, v kratkem so prilezli vsi iz barak in nas obkročili. Stopim v barako in se ustrašim. Ležišče pri ležišču, za eno ped gnile slame odete s strganimi in umazanimi rjuhami — to so človeška bivališča!! Ker sem čutil, da me napeto gledajo, sem se premagal, prekoračil vso barako in nazadnje vzkliknil: »Bravo! To ja zgleda kakor v betlehemskem hlevcu!« — »Da, da,« se vzradostijo vsi soglasno, »to je betlehemski hlevček in« — pristavi petnajstletni fant — »tu so jaslice,« ter mi pokaže korito napolnjeno z obleko. Ko se odpravljamo iz barake, nastopi 22leten mladenič in nas pozdravi z govoranco, da smo bili vsi začudeni. Govoril je gladko, kakor bi mu bilo nekaj vsakdanjega, kretnje so bile naravnost dovršene. Zahvalil se je za naše prizadevanje in obljubil skrbeti, da bodo prišli on in njegovi tovariši prihodnji dan k sv. zakramentu. Tako smo stopali od barake do barake in imeli obilno žetev. A videli in slišali smo tudi marsikaj, kar nas je silno užalostilo. Mestna uprava in zlasti stavbinsko predstojništvo skrbijo še primeroma zadostno za verske potrebe delavstva. Sredi barak so jim postavili priprosto leseno kapelico, kjer se mašuje vsako nedeljo in praznik, kjer pridiguje g. Mayr vsak mesec vsaj enkrat hrvatski. A kapelica je domalega — prazna, dostikrat jo obiščejo samo inženirji. Vzrok je pač v tem, da je delavec vaje lepah domačih cerkva, domačega petja in svetih maš z blagoslovom. V tujini pa se izogiba farnih cerkev, ker so mu oddaljene, ker niha primerne obleke, ker ni primerne prostora zanj, z eno besedo, ker se čuti tujega, preziranega »barabo«. Tuji duhovniki, nezmožni njegovega jezika, se ne morejo brigati zanj, kar tem bolj občuti, ker je Jugoslovan zelo tesno spojen s svojim duhovnim gospodom. Istina pa je tudi, da zapusti marsikateri fant svoj dom radi tega, da se odtegne očetovemu varstvu, da živi »prosteje« in bolj razuzdano. Prilike ima zadosti. Zasluži po 4 krone na dan in še čez, denar pa nese v soboto zvečer v kantino, za katere menda ne veljajo policijski predpisi. Tako popiva celo noč in ni čuda, da v nedeljo dopoldne raje spi, nego bi hodil k božji službi. Pogubna socialna demokracija seje v njih srca svoj goljufivi nauk, zato iščejo nebesa na tem svetu v pijančevanju in zabavljanju na cerkev in duhovnike. Najpridnejši so Hrvatje in primorski Slovenci, ki si prihranijo lepe svote denarja. Slišala sva torej marsikatero zbadljivo opazko, zlasti od nemških in žalibože tudi slovenskih de-

lavcev, kar naju seveda ni motilo, ker sva učenca križanega učenika.

Drugo jutro, binškoštni ponedeljek, je bilo mnogo dušnopastirskega dela. Spovedovala sva od ranega jutra do 11. ure. Ob devetih je pridigal g. Mayr hrvatski, za njim jaz slovenski. Tudi nekaj domačih nemških poslušalcev sva imela, in pozneje mi je rekel ugleden nemški kmet, da bi tudi hotel znati slovenski.

Odpotovala sva zadovoljna, ker sva z božjo pomočjo potrdila, kar je bilo dobrega in vsaj nekoliko olajšala težko breme, ki ga nosijo slovenski in hrvatski delavci daleko od svojega doma.

Na potu v Solnograd sva dohitela vrh Geisberga slovensko družbo, očeta, mater in dva brata gg. dr. Ehrlichov.

Zadnja dva dneva svojega dopusta sem si dobro ogledal Solnograd in okolico. Peljal sem se tudi čez mejo na bavarska tla do prekrasnega jezera Königsee, ki mu ga menda ni enakega na svetu. Vse je lepo tam, samo smodke niso za nič, zato sem in ostanem rajši avstrijski državljan.

Dnevne novice in dopisi.

Boroveljski in podljubeljski Slovenci se snidejo v nedeljo ob priliki »lepe nedelje« v Delavskem domu, da proslavimo Grafenauerjevo zmago. Prijatelji, pridite vsi!

Sprejem v Marijanišče. Dijaki, ki želijo biti sprejeti v Marijanišče v Celovcu, morajo poslati svoje prošnje po pristojnem župnijskem uradu na kn.-šk. ordinarijat vsaj do 8. julija t. l. in se ob priliki sprejemnih izpitov za I. razred c. kr. gimnazije v Celovcu osebno predstaviti ravnateljstvu Marijanišča. Prošnji za sprejem se mora priložiti: 1. krstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. potrdilo o stavljenih kozah, 4. zdravniško spričevalo, 4. izjava staršev ozir. zakonitega varuha, da se strinjajo z duhovskim poklicem svojega sina ter da hočejo za njegovo vzdrževanje plačevati letnih 500 K. Kdor bi želel kakega znižanja omenjene svote, mora priložiti prošnji še vrhutega natančni izkaz premoženja (ubožno spričevalo) z določeno izjavo, kolik o lahko prispeva. Radi vedno rastoče draginje življenja bo več mogoče dovoljevati tako dalekosežnih olajšav v plačilu kot do sedaj. Gojenci, ki se hočejo izvežbati v glasbi, morajo pouk v glasbi sami plačevati; za rabo glasovirja se prispeva zavodu letnih dve do štiri krone. — **Sprejemni izpiti** za prvi razred c. kr. gimnazije v Celovcu se vrše 6. in 7. julija, in sicer vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne na gimnaziji. Oglase za izpite sprejema gimnazijsko ravnateljstvo dne 6. julija od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, ter 7. julija od 8. do 9. ure dopoldne. Pri sprejemnem izpitu se bode izpraševalo: iz nemškega učnega jezika (analiza in pravopis) iz računstva in veronauka, in sicer nič več in nič manj kakor zahteva učni red za 4. razred ljudskih šol. Pravico do sprejema v Marijanišče imajo le zakonski sinovi, ki so dopolnili 10. leto in še niso prekoračili 13. leta (za I. razred), ki so pristojni na Koroško, popolnoma zdravi, npravstveno nepokvarjeni, nadarjeni in imajo veselje do duhovniškega stanu. Vsak, kdor prosi za sprejem v Marijanišče, obljubi s tem ob enem, da se hoče pravilom hišnega reda v vseh točkah pokoriti. Več pove vodstvo Marijanišča.

Nemška »Kulturarbeit«. Nekemu Slovencu, ki stanuje že 15 let mirno v hiši, v kateri gostilni je bil dne 13. t. m. velik nemškonacionalni volilni dirindaj, so pijani Nemci iz na vratih pribite tablice iztrgali njegovo vizitnico in jo med vrata vrgli.

XXVIII. državna loterija. Dne 22. junija t. l. se vrši žrebanje XXVIII. državne loterije za vojaške dobrodelne namene, glede katere se je že prej povdarjalo, da so upi

na dobitke ugodni (21.135 dobitkov v denarju v skupni vrednosti 620.000 kron), med drugimi glavni dobitok 200.000 K. Srečke (po 4 K) se dobivajo v kolikor še niso razprodane, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, menjalnicah itd.

Djekše. Že dolgo smo opazovali agitacijo naših fortšritlarjev. Lukner in Napečnik sta celo po dvakrat prišla v eno hišo. Poveljnik teh agitatorjev je bil naš nadučitelj Rösch; jenjal je farbati po spalnicah v I. nadstropju in je vodil volitve ob asistenci čevljarjeve hčerke. Čuditi se je tudi, da že dolgo ni stolkel kakega lažnjivega članka v »Freie Stimmen«; tudi njegov pomagač v Velikovcu je menda že pozabil take reči. Celu dješke pravde so se menda bolj na slabo zasukale, čeravno so po nadučiteljevem kopitu bile dobro narezane, kakor so »Freie Stimmen« približno pisale, ki so spoznale za najbolj ugledna tista dva kmeta, ki sta dne 2. prosinca našega spoštovanja vrednega župnika, v največje veselje nadučitelja in komisarja analfabetov, našega Bruckerja dolžila raznih lumparij in z raznimi imeni obdarila. Za nadučitelja bi bilo bolje, da bi raje skrbel za razdrapano družinsko življenje, kakor za politiko. Mož je menda za tistega na Djekšah, da pobira skupaj, kar je trhlega na Djekšah. Z njim je začel rasti na Djekšah fortšrit, zginil je ljubi mir, na dnevnem redu so pravde in prepir.

Strašen vihar v Iržaškem pristanišču.

V noči dne 14. t. m. med 1. in 2. uro polnoči je pričel razsajati grozovit morski vihar. Vliła se je velika ploha in dež je padal nepretrgoma do jutra. Med nevihto je neprestano grmelo in strela je švigala kakor električna iskra. Nastal je vihar, ki je zahteval mnogo žrtev. Morje se je jelo peniti in valoviti. **Valove je pričelo metati kakih 10 do 15 metrov visoko in ladje so plesale po teh valovih kakor orehove lupinje.** Morje je metalo valove čez breg in hiše ob morski obali so bile vse mokre. Burja je jela lomiti pri ladjah jarbole in jih metati ob breg. Vse polno ladij se je razbilo ob bregu. Nekateri so bile naložene polno lesa, a vse je razbilo. Nekaj manjših ladij, ki so bile bolj v sredini morja, je razburkano morje vrglo ob breg, kjer so se preklale čez pol in vse, kar je bilo v njih, je pogoltnilo razburkano morje. Pri pomolu Sanita je požrlo valovje jahto z ljudmi vred v globočino. Danes se vidijo še same jarbole. Morje je metalo na suho tramovje in druge reči. Blizu pomola San Carlo se vidi tramovje, katero ima gotovo 100 centov, katerega je vrglo razburkano morje na suho. Pomol San Carlo je ves razdrapan. Hiša, ki stoji na pomolu, katera se razbija čez pol. Morsko kopalnišče je razdejano in posamezni kosi plavajo po vodi. Kruto valovje je razdrobilo in pobralo vse. Ladje so razbite, po morju plava vse razbito in razdrobljeno semtertja. Dosedaj so potegnili okolu 40 mrtvecev iz vode, kateri se nahajajo v mrtvašnici pri sv. Justu. Bog zna, koliko ljudi se še nahaja v morju, katerih pa dosedaj še niso našli. V Miljah pri Trstu so potegnili danes zjutraj tri mrtvece, v Škednju enega, v Barkovljah tri. Sinočnja burja je naredila škode nekaj milijonov in zahtevala mnogo žrtev. Morje še danes miruje, temveč je še nekoliko razburjeno. Popoldne se je jelo zopet oblačiti in okolu 4. ure je pričel padati dež. Res, nesrečno leto. Tudi v okolici je naredila burja in toča mnogo škode.

Pri Molo Sanita se je potopil parnik »Andromeda«, v Franc Jožefovem pristanišču se je potopila ladja »Nikolajos«. Utonilo je devet mornarjev »Nikolajosa«. Kapitan je bil v mestu. V prosti luki so se potopile sledeče ladje: grška »Evangelistria« in italijanski ladji »Avvocatonicotria« in »Catanina«. Utopilo se je pet mornarjev »Evange-

Vsaka gospodinja,

katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja najraje „pravega :Francka:“ s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni

Ta izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

Pijte samo „Tolstovršsko slatino“ ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. **Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.**
Od vsakega zaboja plača podjetje 20 v. v društvene narodne namene, kamor naročnik določi.

listrije», tri je rešil kapitan laške ladje »Seman«. Pri Barkoli je ponesrečila neka avstrijska jadrnica. Dva mornarja sta se utopila. Zelo poškodovanih je več ob Rivi Carciotti zasidranih ladij. Ponesrečil je kapitan neke italijanske ladje.

Popolnoma je razdejano kopališče Buchler, ki se nahaja pred Lloydovo palačo. Mali bager ladjedelne družbe »Adriatico« se je potopil pri molu VI. Več ali manj so poškodovane vse ladje v pristanišču, med njimi Lloydovi parniki »Bregenz«, »Euterpe« in »Carniola«. Mala ladja »Stadion« in več čolnov je bilo vrženih na kopno. Morje je bilo grozno razburkano. Velike ladje je dvigalo morje kakor lahke čolne. Močne vrvi so se trgale, sidra niso več držala ladij. Več ladij je butnilo ob obrežje, ker so se pretrgale vse vrvi. Utonilo je veliko delavcev, ki so se nahajali na molih. Na pomoč ladjam v grozni nevarnosti ni nihče mogel misliti, ker je nesreča nastala nenadoma in je onemogočila tema vsako rešilno akcijo. Parnik »Princ Hohenlohe« se je zaletel v mali parnik »Miramare«. Obe ladji sta močno poškodovani. Potopil se je mali obrežni parnik »Andromeda«. Boje se, da so utonili vsi mornarji »Andromede«. Potopilo se je veliko ladij, čolnov in jadrnic.

Zelo poškodovan je parnik »Braczo« Ungaro Croate, kakor je tudi poškodovan finančni parnik »Ritter von Bilinski« in neki parnik paroplovne družbe »Dubrovnik«. Zelo je tudi poškodovana jahta »Nixe«, last nadvojvode Franc Salvatorja, ki je bila zasidrana v Barkovljah. Potopila se je koprška jadrnica »Achilles«, utonili so trije mornarji, dva so rešili. Močno sta poškodovani tudi jadrnici »Fermella« in »Giuletta«, ki ju je vrglo razburkano morje ob obrežni zid. Močno poškodovan je parnik »Musna« v novem pristanišču. Boje se, da se potopi. Potopila se je jadrnica »Mattija« in ž njo njen sedemdesetletni kapitan Marasciule iz Barja. Vihar je vrgel proti obrambnemu zidu proti valovom laško jadrnico »Nicotru Pertuccio« in neko grško ladjo. Pogrešajo tudi dva nizka čolna cestne čistilne družbe in sedem drugih čolnov. O zelo poškodovanih Lloydovih ladjah se poroča, da je zavozil Lloydov parnik »Hohenlohe« v »Stadion«. Nobena teh dveh ladij ni več sposobna za službo.

Vihar je divjal z naglico 65 kilometrov v uri, posamezni sunki so bili močni 78 kilometrov.

Vihar je zahteval veliko žrtev. Utonilo je veliko ljudi. Včeraj zvečer se je poročalo, da je utonilo 27, pogrešajo pa nad sto ljudi; govore celo, da pogrešajo 200 ljudi. Večinoma so to bili mornarji ponesrečenih ladij. Mrličje je vrglo morje na suho, nekaj so jih pa potegnili iz morja.

Pogled po sicer tako živahnem tržaškem pristanišču je bil včeraj zelo žalosten. Morski valovi so preplavili tisti lepi trg pred mestno hišo. Bili so tako močni, da so nesli na glavni trg kolibo, v kateri je imel Lloyd svojo blagajno. Včeraj dopoldne so zavarovali z vrvmi obrežje, ker so valovi še vedno preplavljali obrežje. Očividci trde, da je vihar tako razburkal morje, da so šli valovi tako visoko, kakor je tretje nadstropje Lloydove palače. Med viharjem je padala toča. Valovi so se valili proti mestu. V pristanišču je bil med 2. in 3. uro vsak promet preprečen. Strašno je učinkovalo na ljudi, ko so čuli obupne kliče na pomoč, bučale so sirene, kakor z otroškimi igračami so se igrali valovi z velikanskimi ladjami!

Razburkani valovi so zelo poškodovali obrežno zidovje in obrežje od Pirana do Miramara. Boje se, da je podplavljeno obrežje. Popolnoma je porušen obramben zid proti morskim valovom. Poprave bodo trajale več mesecev. Škoda znaša veliko milijonov. Gradu Miramare je odnesel vihar streho.

Ostalo Primorsko je tudi zaradi viharja zelo trpelo. V Pelli, Poreču so tudi imeli vihar. V Portorose so uničeni vsi vrtovi. Valovi so porušili obrežno zidovje v Piranu, Portorosu, Kopru in Poreču. Dve ladji je tresčil vihar v Poreču ob obrežni zid.

Cerkvene vesti.

Razpisana je župnija V ogrče; patron presvitli cesar.

Imenovan je č. g. Anton Štritof, provizor v Prevaljah kot provizor za Št. Jur ob Zili.

Gospodarske stvari.

DELAVSKE GOSPODARSKE ORGANIZACIJE.

(Predaval ravnatelj Traven na delavskem tečaju.)

1. Strokovna društva. Strokovna društva so društva delavcev ene in iste stroke v varstvo njih interesov nasproti delodajalcem. Taka so na primer društva delavcev in delavk v tobačni hitovarnah, papirnicah itd. Na širši podlagi so ona strokovna društva, ki sprejemajo delavce vseh strok, na primer »Jugoslovanska Strokovna Zveza«. Namen njihov je skrbeti za zboljšanje službenih in gospodarskih razmer svojih članov.

Sredstva: posredovanje pri delodajalcih, posredovanje služb in dela, podpora blagajna za slučaj boleznih, onemoglosti, smrti, brezposelnosti itd.

(Glej pravila »Jugoslovanske Strokovne Zveze«!)

V strokovni organizaciji je moč socialne demokracije.

2. Konsumna društva.

Konsumna društva so zadruga, ki imajo namen oskrbovati svojim članom vsakdanje življenjske potrebščine.

Koristi:

1. Kupuje dobro blago, naroča lahko v večjih množinah naravnost od tovarnarjev, proizvajalcev itd.

2. Kupi ceneje, ker a) ni prekupecev, b) dobi popust, c) se napravi lahko sklep ob ugodnem trenutku.

3. Dobiček društva pride vsem udom v korist, razdeli se kot dividenda.

4. Regulira cene pri trgovcih, kar je tudi nečlanom v korist.

5. Pospešuje red v gospodarstvu, če a) se vpisuje vse v knjižice članom (vsak ve, koliko porabi)

b) in se jim prodaja le proti gotovemu plačilu.

Pogoji za uspešen razvoj.

1. Ugodne krajevne razmere (delavsko in obrtno ljudstvo).

2. Za vodstvo sposobni ljudje (načelstvo, nadzorstvo in poslovodje).

3. zavednost in združni duh med ljudmi, da vse kupujejo pri konsumu.

4. Sprotno plačevanje v gotovini. Za snovanje in vodstvo daje navodila »Zadružna zveza« v Ljubljani.

Centrala za skupen nakup blaga pa je »Gospodarska zveza« v Ljubljani, dokler se ne ustanovi nova zveza konsumnih društev.

3. Stavbene zadruga.

Stanovanjsko vprašanje važno za vse stanove, najbolj pa za nižje sloje.

a) Splošno raste draginja.

Prizadeti vsi stanovi, največ delavski sloji. Čim nižji dohodki, tem bolj se čutijo izdatki za stanarino. Ta požre po mestih tretjino do četrtno dohodkov. Mala stanovanja so povprečno najdražja.

b) Čuti se pomanjkanje primernih stanovanj.

Hiše zidajo za boljše stanove, na delavske kroge se ne ozira. Malih stanovanj ni. Vzemo večje, da more družina izhajati, jemlje druge na stanovanje.

Škoda: prenapolnjena stanovanja, torej nezdrava, nevarnost za pošteno družinsko življenje (nenavnost). Pogostne selitve.

Družine z otroki dobe težko stanovanja. c) Slaba stanovanja: v kletih (temna, vlažna), v podstrešju (mrzla, vroča).

Te nezdrave razmere bo skušal po možnosti odstraniti novi stanovanjski zakon (z leta 1910).

Po tem zakonu država osnuje:

a) Stanovanjski zaklad v znesku 25 milijonov kron;

b) prevzame za posojila, ki imajo biti vknjižena na drugo mesto državne garancije do 200.000.000 K.

3. Vsa posojila (do 90 odstotkov) napravnih stroškov, za katera porokuje fond so smatrati za pupilarno varna.

Ta zakon pride v prid nižjim slojem, potem javnih korporacij, stavbenih zadrug itd.

Stavbene zadruga imajo namen svojim članom preskrbeti lastne hiše proti amortizaciji.

4. Produktivne zadruga.

5. Hranilnice in posojilnice.

Povsod jih je. Delavskim slojem dajo priliko za varčevanje.

Čebelice v društvo!

Raznoterosti.

Nov češki list. Čehi, ki so naseljeni po slovanskem jugu, so v Zagrebu pričeli izdati lasten tednik »Český List«.

Zgodovina znamenitega prstana. Iz Londona poročajo: Pretekli mesec je bilo na dražbi pri Christieju plačano 17.000 dolarjev za svetinjo, ki vzbuja žalostne spomine. To je takozvani »Essex prstan«, ki ga je prejel grof Essex od kraljice Elizabete kot znak njene naklonjenosti, in ki bi se ji moral vrniti, kakor pripoveduje ustno izročilo, ako bi kdaj njenemu prijatelju pretela nevarnost. Pravljica pravi, da je Essex, ki je bil obsojen na smrt, zaupal prstan grofici Nottingham, ki naj bi ga dala kraljici, da pa ta ni izvršila tega naročila, ker je bila pod vplivom sovražnikov grofovih. Elizabeta se je čutila razžaljeno, da je grof ni prosil milosti in je pustila stvar v nemar. In Essex je bil obglavljen. Prstan je bil potem v posesti potomcev grofa Essex in je bil po izvršiteljih oporoke lorda Johna Thynne prodan lordu Michelhelmu v Hellingleyu.

Pogreb svobodomislega. Glumač Lafayette, ki se je pravzaprav pisal Sigi Neuberger in zgubil življenje pri požaru nekega gledališča v Londonu, je imel pogreb, kakršnega si more izmisliti le svobodomislec. Za mrtvaškim vozom, na katerem je bila žara s pepelom, je vozil avtomobil, v katerem je sedel Lafayettov najljubši pes. Na stopnjicah avtomobila sta stala dva orjaška zamorca, ki sta bila uslužbenca umrlega. Pogrebni sprevod je šel na pokopališče, na katerem je Lafayette pustil pred več časom pokopati svojega psa v posebni grobnici. Krsto, v kateri je bilo balzamirano truplo crknjenega psa, so dvignili ter položili med prednje noge psa žaro s pepelom umrlega gospodarja, na kar so krsto položili zopet v grobnico in grobnico zaprli. Pri tej komediji je opravil nekaj molitev neki protestantski duhovnik Finnlay Clark. Lafayette je bil jud, toda judovski rabin je odrekel svoje spremstvo pri pogrebu, ki se mu je zdel vendar preveč brez veren. Kdor ima količkaj smisla o človeški dostojnosti, mora dati temu judovskemu rabinu popolnoma prav.

Kupujte narodni kolek !!

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta
(slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5-40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Velikovcu

ima svoj

redni občni zborv sredo dne 21. junija 1911 ob 1. uri popoldne
v „Narodnem domu“ v Velikovcu.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev novega odbora.
6. Poročilo o zadnji reviziji.
7. Razno.

Ako bi ob omenjenem času občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen pri vsakem številu udeležencev.

Načelstvo.

Učenca z dobrim šolskim izpričevalom in ki je zmožen slovenščine in nemščine, sprejme s 1. julijem **Jožef Pertz**, trgovina s specerijskim in kolonialnim blagom v Celovcu, Burggasse št. 6.

Bukov les

10 do 12 vagonov, in sicer 30 do 80 mm debele plohe, 3 do 5 metrov dolge, z majhnimi grčami, močne borovce, od 30 cm prsne debelosti naprej, smrekove plohe, 25 do 60 mm debele, in tudi obtesan les se išče. — Pisma naj se blagovolijo poslati pod imenom „Bukov les“ na upravništvo „Mira“ v Celovcu št. 31.

Kmetija naprodaj,

obsegajoča 17 oralov travnikov, njiv in gozda. Posetje je 26 birnov. Hiša in skedenj sta v prav dobrem stanu. Redi se 6 do 7 glav živine. Kmetija leži eno uro od Velikovca ob cesti, blizu župne cerkve. Cena za vse skupaj z gospodarskim orodjem vred je 10.000 kron. Več pove upravništvo „Mira“

**Zaradi bodočega novoizidanja
:: hiše je krojno blago po ::
znižanih cenah
naprodaj.**

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem

ANTON RENKO, Celovec,
vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.Namesto 40 kron, samo 6 kron.
Gamsova brada

krasotni izvod
pristna, zelo lepa, 16 cm dolga dlaka, s starosrebrno Hubertcevkno, s premikajočim oklepom in vijakom, skupaj samo 6 kron. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. **Jelenova brada**, pristna, 19 cm dolga, K 4.—. Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju in pod jamstvom izdelovalec gamsovih brad **L. Fenichel**, Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.

Samo K 6.—.

Stanovanje za letovišcarje pravno, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, blizu železniške postaje, se odda. **Filip Lajčaher**, pd. Podlipnik, Govč, pošta Vetrinj pri Celovcu.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnji železnici.

Toplice z indiferentnimi snovmi z 38° C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrnini, ischias, neuralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločene kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tujece, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Dobro pogozdena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopalnišča.

Z izgubo!

Vsled skoro že končane
sezone oddajam napol
zastonj po 40 vinarjev
per 1 meter

francoske cefire, batiste, blago za obleke in delaine, primerne za najfinejše bluze, srajce in obleke. **Oxford** in **kanafas** (posteljina) za srajce in posteljno prevlako. **Močna bela platna** za perilo za gospode in gospe, vse izborne kakovosti, moderni vzorci in pralni.

Ostanki so po 3 do 12 metrov dolgi in je vsak ostanek najbolje porabljev. Najmanjša pošiljatev 40 do 50 metrov proti povzetju.

Vzorcev ne pošiljam, toda za negajajoče vrnem takoj denar.

S. Steintkalnica belega in pisanega platna
Nachod na Češkem.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in Kr. Ap. Veličanstva

28. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrodne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 21.135 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 620.000 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron v gotovini.Žrebanje se vrši javno dne 22. junija 1911.
Ena srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzovajnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).**Lovske puške**

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarska družba **Peter Wernig**, družba z omej. zavezo: v Borovljah na Koroškem.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Lekar- narja A. Thierry-ja balzam.

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Postavno zavarovano.

Vsaka ponaredba in razprodaja drugih balzamov z znamko, ki lahko moti, se bo sodnijskim potom zasledovalo in kaznovalo. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo proti vsem boleznim dihal, pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katar, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, žlednim boleznim, vnetju jeter in slezene, netečnosti, slabi prebavi, zapeki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udi, opeklinami, prišću itd. 12/2 ali 0/1 ali 1 velika specialna steklenica 5 kron.

Lekarnarja A. Thierry-ja
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolešno operacijo. Zdravilno sredstvo proti še tako starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3-00.

Izdelovatelj: **Adolf THIERRY**,
lekarna PRI ANGELO VARIHU
v Pregradi pri Rogatecu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.
Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Lastnik: **IVAN MILLONIG**.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.